

NAS GLAS

Glasiilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokoјencev

:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne št. 1-50 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din 40.—

Polletna naročnina . . . . . 20.—

Četrletna naročnina . . . . . 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

— Oglasi po ceniku. —

Uredništvo: Anton Adamič, Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 12. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednika.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošlja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/1. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Gospodarska kriza — in mi.

V krogih javnih nameščencev kot konzumentov opažamo kritično stanje, ki se manifestira v njihovem neugodnem materialnem položaju; oni ne prejema jo toliko, da bi zadovoljili svojim najnujnejšim življenjskim potrebam. To ni nič novega zanje, kajti dokazov zato je vsekod dovolj. Druginja je posledica gospodarskega kaotičnega stanja, ki vpliva neugodno tako na proizvajanje kot na zameno blaga (trgovino) in na konzumente.

Glede položaja javnih nameščencev je treba takoj naglasiti, da znašajo njihovi sedanjí prejemki jedva dve tretjini zlate predvojne paritete. N. pr. uradnik II. kategorije osnovne plače 2. ali 3. položaja — in teh je silno mnogo — prejema zase, za ženo in enega otroka vsega skupaj 1900 do 2000 Din mesečno. Ta uradnik je prejemal pred vojno 250 do 300 zlatih kron, v sorazmerju z današnjimi 2750 do 3300 Din. Po vojni pa so se industrijski proizvodi podražili za 200 do 500 odstotkov po zlati pariteti. N. pr. sukno je veljalo pred vojno 6 zlatih kron ali 6,30 zlatih dinarjev, — to je v primerj z današnjo vrednostjo denarja okroglo 70 Din — sedaj pa velja 250 Din ali 22,75 zlatih dinarjev. Sukno se je potemtakem podražilo za 16,45 zlatih dinarjev ali za okroglo — 360 odstotkov. Meter običajnega platna je veljal pred vojno 20—30 vinarjev (srednja kvaliteta) — to je v sorazmerju z današnjo valuto Din 2,31 do 3,46. To platno velja dandanes povprečno 18—22 Din ali okroglo 1,50—2 zlatih Din — potem takem dražje za 700—1000! In tako dalje bi zamogli navesti celo vrsto predmetov, ki bi dokazali, kako neizmerno so poskočile cene. In zakaj? Vsled enostavnega razloga, ker mi ne izdelujemo teh predmetov — tudi v inozemstvu so se nekaj podražili — in jih moramo uvažati, poleg tega jih je pa tudi državna uprava silno podražila z davki za 100 in več odstotkov, če se ozremo tudi na visoke železniške tarife itd.

Prav isto je z onimi življenjskimi proizvodi, ki jih uvažamo. Riž je variral pred vojno med 24 do 48 vin za kg ali med 2,75 do 55,0 papirn. Din ali med 0,25 do 0,50 zlati Din. Danes velja riž 8 do 10 Din ali 0,95 do 0,97 zlatih Din — podražil se je torej za ca 100 odsto. Kava je veljala kg 1—2 K ali 1,05 do 2,10 zlatih Din. Danes notira med 45—80 papirn. Din ali 4,10 do 7,25 zlatih Din — podražila se tedaj za okroglih 400 odsto. To vse so navadne cene v trgovini, toda baš teh artiklov porabimo največ.

Pravilo naj bi bilo: Država naj favorizira uvoz onih predmetov, ki jih sami ne proizvajamo, pospešuje naj pa izvoz predmetov, ki jih pridelujejo v previšek, v prvi vrsti poljedelske produkte. Resnica je, da je padla cena nekaterim poljedelskim produktom na predvojno ceno — v škodo kmetijstvu. A zaslužek ogromnega dela državljanov, tudi

kmetovalcev ni dosegel te paritete, ampak se giblje — kot pri drž. nameščencih — za 25 do 30 odsto pod njo. Jasno je, da je to znak splošnega propada, ki je vsak dan večji.

Da se zamoremo kot konzumenti zaščititi, je neobhodno potrebno, da se vsi organiziramo v naših zadrugah. Učiniti moramo ono, kar so storile največje svetovne sile, kakor Angleška, Rusija, Nemčija, da ne omenimo manjših, kot Danske, Nizozemske, Švedske itd. Preko zadrug prihranimo razliko med nabavno-režijsko ceno z dobičkom posredovalca, velikega in malega trgovca. Zadruga zamorejo vplivati tudi na državno upravo in njeno politiko v smeri znižanja državnih in občinskih davščin, kakor carina, trošarina, železniški tarifi, občinske doklade, ki podražujejo predmete in ki so v veliki meri zakrivile razliko med sedanjimi in predvojnimi cenami. Razlika med nabavno-režijsko ceno in med ceno z dobičkom posredovalca je pri nekaterih predmetih zelo velika. Vsa ta razlika v cenah, majhna in velika, znaša ob velikem številu konzumentov ogromno vsoto. Drugi, napredujoči narodi so vedeli za to že davno; zato so napravili korak dalje: njihove nabavljalne zadruga so pričele proizvajati predmete v lastnem delokrogu. Zadruga konkurirajo med seboj, države zopet med seboj — dobiček ima pač samo konzument. In če je ta dobiček tudi malenkosten, v nekaj letih je le lep prihranek za konzumenta. Zbog tega moramo organizirati javnost in zadruga in razvijati v tej smeri tudi zmišl za varčevanje. Le s pomočjo zadrug izbegnemo lahko posredovalce med producentom in konzumentom; kot zainteresiranci naj bi v zadrugah producirali življenjske potrebščine sami. Pri nas pa zadržništvo, žalibog, ne napreduje. Zakaj ne? Zato, ker pri nas duh družabne solidarnosti ni dovoljno razvit in ker nimamo dovolj zadržgarski izučeni moči.

Naše nabavljalne zadruga drž. nameščencev ne vspevajo zavoljo nenaklonjenosti državne uprave, ki jim ne nudi nič tega, kar jim je zajamčeno po zakonu. Za prevoz blaga n. pr. je odrejeno, da veljajo zanje minimalni železniški tarifi, v resnici pa plačujejo nabavljalne zadruga prav iste prevozne stroške, kot vsa druga podjetja. Edina olajšava je oprostitev vseh davkov in taks (v Sloveniji ne! op. ur.). Nadalje imajo zadruga pravico do premoga in drv iz državnih podjetij po režijskih cenah; a jih ne dobe, ker dobavlja država premog in drva v zelo omejenem obsegu in ni s tem pokrita nič ena tretjina potrebe naših konzumentov. V vsakem večjem kraju države obstoji nabavljalna zadruga, vse pa so udružene v Savezu. Idealno bi bilo, če bi zamogel Savez dobavljati robo za vse zadruga. Tako bi na pr. potrebovali od slučaja do slučaja kar cel vlak kolonijalnega in manufakturnega blaga. Kako bi se pocenilo to

blago za 100.000 organiziranih nameščencev! Zavoljo nestanovitne valute se Savez ne zamore lotiti take naloge, ker bi že ena edina ponesrečena nabavka do malega upropastila njegovo premoženje. Zato je v interesu nas vseh, da se naša valuta stabilizira, da bi zamogle naše organizacije osloniti svoje delo na čvrst in soliden temelj.

In tudi država bi morala postopati obzirnejše napram svojim uslužbencem vsaj v oni meri, kakor vidimo to pri medsebojnih odnosih v privatnih podjetjih.

Kadar se naše razmere ustalijo, tedaj bodo zamogle naše zadruga vršiti nalogo, ki jim je dana. Osobito nabavljalne zadruga drž. nameščencev bodo regresirale svoje člane za razliko do eksistenčnega minimuma, ki jim ga država ne more nuditi. Če hočemo tedaj iz vladajoče ekonomske krize in iz druginje, se moramo organizirati v nabavljalnih zadrugah, ki jih čaka še velevažna naloga.

To mnenje strokovnjakov smo posneli iz zagrebškega uradniškega glasila. —č.

R. V.

Državni svet in njegove rešitve.

O prevedbi državnih nameščencev na nove plače po zakonu z dne 31. julija 1923 so se dogodile neverjetnosti, ki pač nimajo primere v zgodovini uradniških pragmatik. Prevedba se je izvršila šablonski in pavšalno, ne oziraje se na položaj in na službena leta, da je le bilo zadoščeno fiskalnim interesom. Čuvarji teh interesov pa so bili v različnih ministrstvih različnega razpoloženja, da imamo v celoti utis, kakor da bi ne služili vsi eni in isti jugoslovenski državi. Dejstvo, da se o teh gorostasnih razmerah v naši javnosti tako malo sliši in kritikuje, je pripisovati pač hiperlojalnemu čuvstovanju državnih nameščencev, ki raje pretrpe še tako žgoče krivice, samo da ne oblatijo svoje ljubljene majke Jugoslavije.

Krivice so se vršile v vseh kategorijah in v vseh skupinah, vendar se hočem omejiti le na one eklatantne primere v II. kategoriji, ki zadevajo osobito davčno uradništvo.

Načeloma so bili uvrščeni vsi davčni uradniki v II. kategorijo razen mlajših, ki so imeli dne 1. septembra 1923 manj nego osem službenih let ter so bili brez mature; le-ti fungirajo začasno kot arhivski uradniki III. kategorije. Izmed takrat službujočih 265 davčnih uradnikov v Sloveniji jih je bilo 9 reduciranih, ostali pa so bili uvrščeni v kategorije in skupine po naslednji tabeli:

I. I kategorija					III. kat.		Skupaj
1. skup.	2. skup.	3. skup.	4. skup.	5. skup.	3. skup.	4. skup.	
1	17	162	28	—	38	10	256

Budžet za l. 1922-23 je sistemiziral 290 uradniških mest, zasedenih pa je bilo:

meseca januarja	1923 = 284 mest.
» julija	1923 = 272 »
» januarja	1924 = 265 »
» maja	1924 = 256 »

Vseh davčnih uradov v Sloveniji je 46, torej 46 šefov in 46 kontrolorjev teh uradov; pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani, pri finančnih okrajnih ravnateljstvih v Ljubljani in v Mariboru ter pri 15 davčnih okrajnih oblastvih deluje okroglo 70 davčnih uradnikov; ostanek 94 se porazdeli na pomožne uradnike in pripravnike pri davčnih uradih samih.

To majhno število uradnikov mora ovladovati na obširnem teritoriju Slovenije z nad 1 milijonom prebivalstva ves velikanski aparat predpisa, odpisa, vplačila in odvoda neposrednih in posrednih davkov, taksnih in davčnih kazni, mobilarnih in realnih eksekucij, avtonomnih doklad, zamudnih obresti, poleg občih blagajniških poslov, depozitov, kolkovnega materiala, mnogobrojne korespondence in statistike. Odgovornost za vse poslovanje in blagajniške primanjkljaje nosita šef in kontrolor, zato bi bilo pravilno in umestno, da bi finančna uprava razvrstila vse šefe davčnih uradov v I., kontrolorje pa v 2. skupino. Med izkazanimi 17 pripadniki 2. skupine pa je samo 6 šefov davčnih uradov in noben kontrolor. Ostalih 40 šefov s službeno dobo od 25 do 35 let pa so lepo stlačili v 3. skupino, kjer so tudi pomožni uradniki z 9 in več leti službe.

Po nekdanji avstrijski službeni pragmatiki so bil davčni uradniki uvrščeni v skupino D, vsi drugi nižji uradniki, kakor oni finančne kontrole in pisarniški uradniki, pa v skupino E; poštni odpravitelji so bili oficijanti. Večina teh je danes poleg davčnih uradnikov in drugih maturantov v II. kategoriji. Privoščimo jim to od srca, želimo pa za davčno stroko vsaj tisto pravico in ugodnost, kakor jo določa zakon in uredba za nameščence pravde in prosvete v II. kategoriji, da namreč spadajo vodeči pisarniški uradniki v Sloveniji kot pisarniški šefi v 2. skupino, nadalje osnovnošolski učitelji s 14 ali več leti v 2., z 20 ali več leti pa v 1. skupino II. kategorije. Šefi davčnih uradov v 3. skupini so torej občutno degradirani napram pisarniškim šefom pri sodnijah, še občutnejše pa napram učiteljem, ki jim je priznana tako ugodno časovno napredovanje v skupinah. Je sicer v uredbi tudi za davčno uradništvo kolikorotoliko ugodna določba, da spadajo v 1. skupino davčni ilustratorji (1), v 2. skupino šefi srezkih finančnih uprav (9) ter razven tega še 20 odstotkov drugih davčnih uradnikov. Kako pa je uprava teh 20 odstotkov izračunala, kaže gorenja tabela, ki izkazuje celih 17 predstavnikov 2. skupine namesto 9 + 20 odstotkov od 280 = 56, torej skupno 65; s tem je 48 uradnikov prikrajšanih na svojih zakonitih prejemkih letno po 1200 Din izza 1. oktobra 1923. Ker deli tudi zakon sam v členu 9. posamezne skupine II. kategorije na glavne (1 in 2.), pomožne (3. in 4.), pripravljalne (5.), nastane sedaj načelno vprašanje:

1. Ali so predstojniki davčnih uradov samostojni šefi liki pisarniški šefi pri sodnijah in drugod ali pa so pomožni uradniki?

2. Na kakšni podlagi se je ugotovil v Sloveniji odstotek 20 za uvrstitev davčnih uradnikov v 2. skupino, da jih je bilo razvrščenih v to skupino samo 17, namesto 65?

3. So li učitelji posebne vrste činovniki, da velja za nje časovno napredovanje v posamezne skupine, za druge mnogo bolj zaposlene uradnike pa ne?

Na podlagi navedenih gravamin so se pritožili na Državni svet menda vsi šefi oziroma vsi oni starejši davčni uradniki, ki so bili porinjani v 3. skupino. Kakšen je bil uspeh te žalbe? Konkretno:

»... proučivši kako tužbu, rešenje i ostala akta (?) tako i odgovor ministrov (!) na tužbu... pa je Državni svet našao, da je ova tužba neosnovana iz sledećih razloga:

Osim šefova poreskih urada u Zagrebu i Sarajevu svi su poreski činovnici rasporedjeni po procentu u 4., 3. i 2. grupu II. kat. Rasporedjen u procent 3. grupe traži tužitelj, da bude rasporedjen u procent 2. grupe, ali mu je ovo traženje neosnovano, jer ne doprinosi dokaz, da ima on usmisliti čl. 8. Uredbe o razvrstavanju pravo na raspored u procent više grupe.«

Ljudje božji, ali mar to ni zadosten dokaz, če je tožitelj priložil svoji žalbi uradno potrdilo:

1. da je šef davčnega urad izza časa pred vojno (čl. 9. zakona),

2. da je po službenih letih (nad 30) na prilično 30. zaporednem mestu štatusa davčnih uradnikov za Slovenijo (čl. 8 uredbe) in da je bilo s proračunom za l. 1922-23 določenih 290 — 10 = 280 uradniških mest, od kojih znaša 20 odstotkov = 56.

Rešenje Državnega sveta je vsekako pomotno, ako z ozirom na pasus »odgovor ministrov« ni direktno fiskalno. Kaj ni Državni svet, ta naša najvišja sodna instanca, samostojna in neodvisna institucija, ki sodi edinole po besedilu zakona, ne pa po ministrovem mnenju?

No, tožitelj se z gornjim rešenjem ni zadovoljil, pa je predložil ponovno prošnjo Državnemu svetu in sicer za revizijo prvotne razzodbe, ker je bila le-ta po vseh pravih logike in človeškega razuma najmanj pomotna. Tej prošnji je sledilo rešenje — strmite! — tekem 30 dni in se glasi:

»I. Odelenje Državnog saveta razmotrivši ceo predmet kako tužbu i sva odnosna akta nalazi, da nema nijednog uslova iz § 426 gradj. sud. post. i čl. 46. zakona o Državnom savetu i Upravnim sudovima, da bi se obnova odobrila.

Sa izloženog i čl. 24. zakona o Drž. savetu i Upravnim sudovima I. Odelenje Državnog saveta ovom odlukom odbacuje zahtev za obnovu spora po presudi od . . . . broj . . . ., pošto zato nema osnova u zakonu.«

Sedaj pa vem! Prebral sem ovo rešenje, pa sem se spomnil upokojenega tovariša Kneza, bivšega šefa davčnega urada v Celju. Knez je svoječasno po dovršeni osmi šoli vstopil v bogošlovje. Ker ni čutil poklica za duhovniški stan, je predsedal v davčno stroko ter potem garal pod bivšim avstrijskim režimom po različnih nemških in nemškutarskih gnezdih. Hčerko edinko je vzgojil v pravem narodnem duhu ter jo izsolal za učiteljico. Ob izbruhu svetovne vojne je germanska tiranija Kneza kot Slovenca in »serbophila« kruto preganjala, dokler se ji ni izmuznil v predčasni pokoj. Nastanivši se med vojsko v Celju, se je Knez ob prevratu ponudil jugoslovenski vladi v službovanje ter je potem deloval kot šef davčnega urada v Celju do l. 1925, ko je imel že nad 60 let starosti. Njegova hčerka učiteljica je bila ob prevedbi uvrščena v 2. skupino II. kat., njen mož učitelj pa l. skupino II. kat. Sivolasi oče Knez s svojim 40 službenimi leti pa je moral po brezuspešnih vsemogočih prizivih in prošnjah užaljen in ponižan odjadrati v pristan miru kot činovnik 3. skupine II. kategorije . . . .

In ta usoda čaka prilično vse starejše davčne uradnike in šefe, kajti že imamo primere, da so pri redkih poznejših imenovanjih dospeli mlajši pomožni uradniki v 2. skupino, dočim je njihov neposredni šef, ki nosi odgovornost za urad in ki ocenjuje in nadzira podrejeno osobje, običal v 3. skupini. Sapi-enti sat!

Doslednost v zadrugištvu.

(Nadaljevanje.)

Dobijo se člani zadrugarji, ki se dajo omamiti po trgovskih trikih, ako vidijo pri kakem trgovcu blago, ki ga potrebujejo, za nekaj par ceneje kot v zadrugi, že gredo tja in kupijo, ne da bi se prepričali, da bodo to razliko pri drugem blagu trgovcu trikrat povrnil in preplačali.

Niti ne gledajo na kakovost blaga ter vidijo samo ceno, med tem ko so pri svoji zadrugi kaj radi strogi sodniki tako glede kakovosti kakor glede cen.

Kaj radi trdijo v zadrugi v podkrepitev svoje izkušnosti, češ, ta in ta trgovec ima blago toliko in toliko ceneje, vi ste pa tako dragi ter kaj radi imenujejo trgovca, ki ima svoj sedež daleč od sedeža zadruga, misleč, da bo to držalo. In kako se revež moti!

Mar zadruga postavlja cene svojemu blagu, brez ozira na tržne cene? Gotovo ne!

Kar prepričani naj bodo vsi, da v zadrugi niso nikdar kupili dražje kot zunaj v privatni trgovini in da so bili zelo zelo ogo- ljuvani v kvaliteti blaga ako so se lovili za navidezno nizkimi cenami.

Trgovec ne proda ničesar v svojo izgubo.

Daleč, predaleč bi nas vedlo utemeljevanje, kaj in kje je cenejše, kake kvalitete je posamezno blago in tako dalje, o tem hočemo pisati v eni prihodnjih števil, naš namen je samo pokazati na človeka in dokazati, kedaj je kot zadrugiški resnično dosleden.

Dosleden zadrugar je samo oni, ki vsestransko skrbi za procvit svojega podjetja, ki ne išče nikdar za svojo osebo kakih specialnih koristi, niti takrat ne, ako je zadrugi s svojim posredovanjem omogočil kak cenejši in konkurenčno večji nakup in ki dosledno nabavlja vse svoje potrebščine pod vsakimi pogoji v svoji lastni zadrugi.

Pod vsakimi pogoji, smo rekli, tudi to besedo treba raztolmačiti.

Doslednega zadrugarja v zmyslu zadrugišnih načel si predstavljamo samo onega, ki kupi v zadrugi blago za svojo potrebo tudi takrat, ako je cena v zadrugi navidezno višja, kakor pri privatnem trgovcu in ki se dosledno brani kupiti kako blago v privatni trgovini toliko časa, dokler mu more zadruga tako blago nuditi v nakup.

Pri doslednem zadrugarju ne sme priti v poštev niti čas, niti oddaljenost od zadruga, kadar ima kaj nakupiti, četudi ima privatno trgovino pred nosom.

Modna manufakturna trgovina

Janko Češnik

Lingarjeva ulica Ljubljana Stritarjeva ulica

Opozarja pri nakupu za pomladansko letno sezijo, na svojo lepo zalogo, vseh novosti za dame in gospode.

Po najnižji ceni in solidni postrežbi.

Neizprosno in dosledno mora kupovati vse v svoji zadrugi ter podpirati vse akcije zadruga, ki streme v razširjavo podjetja, čeprav so v početku mogoče neugodnejši pogoji za nakup, kakor v privatni trgovini.

Kako pa se naj zaboga zadruga širi, ako bi je člani ne podpirali?

Neugodnosti in eventuelne višje cene v zadrugi, kar je pa skoraj izključeno, se končno le povrnejo v obliki letnega prebitka, oziroma prihranka.

Čim večji nakup izvršiš, tem večjega deleža na prihranku si deležen koncem poslovnega leta.

Tak mora biti zadrugar, ako hoče, da se ne imenuje po nemarnem dosleden.

Vsi, ki ne delajo tako, kakor goraj navedeno, niso dosledni zadrugarji ter jih je treba samo vprašati, koliko jim je privatni trgovec ob koncu leta izplačal od čistega dobička, ki ga je napravil s tem, da je s kvalitativno manj vredno robo in z navidezno konkurenčno ceno zvalil zadrugarja, da je kupil pri njem.

Na to vprašanje bomo čakali zaman odgovora.

Zato pa postanimo dosledni zadrugarji in večajmo s svojim doslednim nakupom premoženje svoje zadruga, ker je to premoženje lastnina vseh članov zadrugarjev in ki je združeno mogočno in uspešno orožje v boju proti čifutski trgovini.

V tem pa leži tudi sila združne trgovine.

Bodimo in postanimo v bodoče brezpogojno neizprosni in dosledni zadrugarji!

(»Zadrugar št. 4.«)

(Konec.)

I. L.

Originalno reševanje uradniškega problema v Avstriji.

Kakor znano, je lani med avstrijskim državnim uradništvom zavrelo, kakor je to tam sploh že v navadi.

Nezadovoljni s svojim položajem in poleg tega nahujskani od socijalnih demokratov, so stavili uradniki vladi razne in obsežne zahteve glede izboljšanja plač, ki jih je pa vlada odklonila. To bi seveda morala storiti vsaka vlada, tudi socijalnodemokratska. Ker pa ima v Avstriji vsaka vlada glede višine budžeta zaradi mednarodne finančne kontrole popolnoma vezane roke, ne sme poljubno budžetirati, in če bi tudi zamogla ali hotela. Vendar pa je šlo uradništvo še celo tako daleč, da je zagrozilo vladi s štrajkom, za katerega se je izreklo približno 93 odstotkov celokupnega uradništva.

Naše stališče glede štrajka uradnikov — pri nas je z ozirom na določilo zakona o zaščiti države štrajk sploh nemogoč — je slej ko prej to, da je tak štrajk popolnoma nedopusten, a tudi neumestnen. Med uradnikom in med državo ne obstoja morda, kakor med čevljariskim pomočnikom in njegovim mojstrom, zasebno-pravno ali bolje rečeno, mezdno razmerje; kajti uradnik ne opravlja posle zasebno-gospodarskega značaja. Državni uradnik opravlja posle javnega prava in njegovo razmerje napram »delodajalki«-državi je javnopravnega, zvestobnega značaja, ki izključuje metode zasebnogospodarskega meznega gibanja. Vrh tega pa bi pri štrajku uradnikov ne trpeli morda kakor n. pr. pri štrajku čevljariskih pomočnikov v prvi vrsti le zasebni interesi delodajalca, pač pa bi trpeli javni interesi celokupnega prebivalstva, zaradi katerega je vendar uradništvo postavljeno in katerega hrbet bi tvoril pozorišče boja. To se je pokazalo že parkrat pri štrajku poštnih nameščencev, zaradi česar avstrijska javnost ničesar noče slišati o kakem štrajku, in uradništvo baš zaradi neprestanih groženj s štrajkom ne uživa posebnih simpatij pri publiku.

Priznavamo, da je tudi avstrijsko uradništvo — mišljeno v absolutnem oziru — plačano nezadostno. Če pa njegov položaj primerjamo s položajem naših trpinov, tedaj moramo pač reči, da je relativno sijajen, ker so avstrouradniki pravzaprav za 50 odstotkov bolj honorirani kot naši. Tudi so odpravili tam že davno oni zloglasni alimentacijski princip, ki pri nas še vedno bujno cvete in vprizarja zlasti pri naši mestni občini še vedno pravcate orgije.

Avstrijsko uradništvo je docela organizirano po socijalnodemokratskem vzorcu v strokovnih zvezah. Kako lepo (?) se sliši na pr.: »Gewerkschaft der Richter« (slovenski izraz »strokovno društvo sodnikov« je že bolj krotak). Ta Gewerkschaft je do 70 odstotkov tudi politično v taboru socijalne demokracije, ki se uradništva v mezdni zadevi poslužuje kot slepega orodja ne morda za dosego uradniških ciljev, morda svojih lastnih namenov, ampak jim gre za to, da delajo sedanj, ne socijalno demokratični vladi težave s prozornim namenom, da bi jo vrgli in se sami vsedli na njeno mesto. S tem bi zagospodovali zopet neomejeno v vsej državi; dunajsko mestno občino, ki smatra nesocijalno-demokratsko organizirane občane za prosto divjačino, imajo itak že trdno v rokah. V svoji zaslepljenosti se dajo uradniki res izrabljati za te namene.

Vršila so se pogajanja med vlado in med tako zvano petindvajsetorico, t. j. med stalnim, 25 oseb broječim odborom vseh uradniških zvez. Vlada je prišla na dan s prav posebnim in originalnim predlogom.

Kadarkoli težijo prevelika bremena sedaj živeči rod, bilo je vedno na mestu in se je izplačalo, taka bremena naprtiti ne samo eni generaciji, marveč več generacijam. To pa tem lažje, če participirajo na takj razbremenitvi tudi potomci.

Tako, za sedanjo avstrijsko generacijo neznošno breme tvorijo izdatki za pokojnine, katerih številke so res grozne.

Dočim znaša letna potrebščina za prejemke celokupnega avstrijskega državnega uradništva 360 milijonov šilingov (= 2.680 milijonov D) znaša samo potrebščina za vse (tudi železniške) upokojence že 224 milijonov šilingov (= 1.792 milijonov D). Izračunali so, da znaša normalno breme za pokojnine le 30 odstotkov, t. j. 108 milijonov šilingov (= 864 milijonov D) tako, da je to pokojninsko breme za (224—108) = 118 milijonov šilingov (= 930 milijonov D) previsoko. In baš v tem tiči avstrijski uradniški problem.

Vlada se je odločila za to, da se ta normalna nadpotrebščina za pokojnine izloči iz budžeta popolnoma ali pa vsaj deloma na ta način, da se ne nalaga to celokupno pokojninsko breme današnji generaciji, marveč porazdeli na več, nekako na 30 do 40 let in sicer potom posebne kreditne operacije, bodisi v obliki zavarovanja ali pa posojila. Diferenca med letnimi odplačili, potrebnimi za to kreditno operacijo in pa med današnjo nadnormalno potrebščino za pokojnine tvorila bi ono svoto, katera bi se lahko vporabila za izboljšanje uradniških plač, pri čemur bi se ne delalo nikakega razločka med aktivnim in upokojenim osebjem.

Ta vladni predlog, za katerega je dal inicijativno salzburški deželni glavar dr. Rehr, je ne samo originalen, marveč tudi tako enostaven, da se je le čuditi, kako da že poprej niso prišli nanj. (Konec prih.)

Vestnik.

Zavarovanje dnevničarjev. Po členu 290 finančnega zakona za leto 1926/27 so od obveznega plačevanja zavarovalnine po zakonu o zavarovanju delavcev z dne 14. maja 1922 izvzete vse osebe, zaposlene pri državnih uradih in napravah, razen oseb, zaposlenih pri državnih industrijskih podjetjih. Pač pa uživajo vsi dnevničarji in delavci, zaposleni pri državnih uradih in napravah, ne

glede na to, ali plačujejo zavarovalnino, ugodnosti, navedene v zakonu o zavarovanju delavcev. Zato je treba dnevničarje in delavce, ki so zaposleni pri državnih uradih in napravah slej ko prej prijavljati okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev, da se na ta način zasigurajo njih pravice, ki jim grejo po zakonu o zavarovanju delavcev.

Dnevničarje za službena potovanja. Glavna kontrola objavlja pod št. 71767/25: Na pitanje jedne Mesne Kontrole, kako se pri službenom putovanju ima računati dnevnic po uredbi DR br. 96.000/20 da li od časa polaska iz stana ili od časa polaska voza i obratno pri povratku, Glavna Kontrola uzela je u ocenu to pitanje, pa je našla: d dnevnic za sva službena putovanja, u smislu propisa Uredbe DR br. 96.000/20 pripada od časa polaska iz stana i obratno pri povratku do dolaska u stan, pošto se tako priznaje i naknada na ime fijakerine. (»Stan« je mišljen v službenem kraju.)

Izplačilo razlike na službenih prejemkih. Finančna delegacija razglašala pod št. 5633/pr. 1926: V svrhu enakomernega postopanja pri izplačilu službenih prejemkov državnim uslužbencem se odredjuje sporazumno s tuk. mestno kontrolo, da se v bodoče razlike na službenih prejemkih, ki nastajajo vsled izdanih rzsodb Državnega Sveta in ki se nanašajo na mesece izza bodoče budžetne dobe, izplačujejo iz tekočega kredita, ako so dani sledeči pogoji: 1. da je rzsodba Državnega Sveta datirana z dnevom iz tekoče budžetne dobe. 2. da je kritje za izplačilo difference podano v tekočih kreditih in 3. da ne nastane vsled izplačila teh difference primanjkljaj za redne tekoče prejemke. Ta naredba se nanaša samo na difference, ki bazirajo na rzsodbah Državnega Sveta, ne pa na one, ki izvirajo iz administrativnih aktov upravnih oblasti. Računovodstvo mora v vsakem primeru z največjo rigoroznostjo ugotoviti, da-li obstoje proti izplačilu kake zapreke po točkah 2 in 3.

Dospetek višjih prejemkov drž. uslužbencev po čl. 31 in 35 zakona o civilnih uradnikih. Ka. binet gospoda ministra financ je z odlokom od 8. marca 1926, št. 1072 priobčil razpis glavne kontrole od 23. februarja 1926, št. 14.354 sledeče vsebine: »Razmatrajući odluke kojima se pojedinim državnim službenicima daje viši stepen osnovne plate, kao i stanarine po čl. 35. Zakona o činovnicima i ostalim državnim službenicima gradjanskog reda i 15% uvećane osnovne plate po čl. 31. istog zakona, Glavna Kontrola je konstatovala, da se ova povećanja prinadležnosti u mnogim slučajevima vrše saobrazno čl. 106. Zakona o činovnicima. Ovakav postupak nepravilan je. Čl. 106. pom. zakona ima se primeniti samo na one prinadležnosti, koje se stiču na osnovu odluke nadležnog organa u smislu čl. 52 i 114. istog zakona, jer se samo takvo povećanje ima smatrati kao unapredjenje. Povećanje pak prinadležnosti koje nastupa avtomatski, po sili zakona, jer je nastupila okolnost koja službeniku daje pravo na tu povišicu, i u kome slučajju odluka nadležnog organa ne stvara nikakvo pravo, već samo konstatje, da je takva okolnost nastupila, ne smatra se kao unapredjenje u smislu pom. čl. 106. i ono ima teći od dana koga je ispunjen zakonski uslov za njeno sticanje. Kako su prinadležnosti iz čl. 31, 35 i 47. Zakona o činovnicima takve prirode to se na njih ne može primeniti odredba čl. 106. istog Zakona već se imajo priznati od onog dana, koga su ispunjeni uslovi za njihovo sticanje.«

Kako »poslujejo« centralizirane uprave! V dnevi 11. in 12. aprila t. l. se je vršila v Beogradu prva glavna skupščina delegatov Centralne uprave humanitarnih fondov (dobrodelnega društva) narodnih železničarjev države SHS. Po Jugoslovanskem železničarju št. 7 posnemamo za ilustracijo razmer v centraliziranih upravah samo to:le: Novoizvoljeni odbor je dobil od skupščine nalog, da prejšče vse poslovanje bivšega od ministrstva za promet postavljenega Centralnega upravnega in nadzorstvenega odbora humanitarnih fondov, da ugotovi škodo, in eventuelne krivice, ki bi se še našli, izroči sodišču. Dogajale so se sledeče nerednosti: Za prevoz bolnikov so se kupili trije avtomobili za visoke svote po 160.000 Din; avtomobili pa stoji nerabljeni in jih razjeda rja. Kupili so razne domove, kjer se je kupljena hiša čez par mesecev podrla; kupili so posestva za letovišča, zamudili pogodjeni rok, za kar so plačali zemljišča za 150.000 Din dražje, nego je bilo pogojeno. Zdravila so kupovali predraga; vrsto zdravil fronolin v takih množinah, da ga ne bi porabili celi 40 let. Kupili so tudi zdravil-

šče, kjer je voda prevročna in nerabna. Poleg Spilta so kupili zemljišče, kjer naj bi se postavili paviljoni, je pa sedaj vinograd. Pri debati o razrešnici prejšnjemu upravnemu odboru se je sklenilo, da se razrešnice ne da; postavil ga je minister za promet in naj mu da tudi minister razrešnico.

Koliko javnih nameščencev ima Avstrija? Po statistiki zavarovalnega urada na Dunaju, objavljeni v novembru 1925, je v Avstriji 176.780 javnih nameščencev, ki se dele v sorazmerju 58% in 42% med aktivne in upokojene nameščence. Sam Dunaj ima 114.112 drž. nameščencev; med njimi je 66.185 aktivnih ter 47.927(1) upokojencev. Ostale pokrajine:

Štajerska	21.689	aktivnih 12.570	upok. 9119
Zg. Avstrija	13.095	» 7595	» 5500
Koroška	9.637	» 5590	» 4047
Tirolska	9.010	» 5226	» 3784
Solnograška	6.257	» 3629	» 2628
Norarlberg	2980	» 1728	» 1252

Izplačilo pokojnin je centralizirano pri finančni direkciji na Dunaju, ki ima z vsemi upokojenci, 74.257 po številu, ogromno posla. Upokojenci sami iznašajo v javnost nešteto pritožb proti škod-

ljivi centralizaciji, pa tudi uprava sama ne more nič več zmagovati vsega dela. Zato se peča sedaj zvezno ministrstvo z reorganizacijo ledva izvršene upravne reforme.

Kolesa!

samo pri Gorcu!

Palača Ljublj. Kreditne banke

Underwood

pisalni stoj je dosegel svetovni sloves, nad 2,000.000 strojev v prometu in rabi.

LUD. BARAGA, Ljubljana,

Selenburgova ulica 6.

Telefon 980.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

TOVARNA ČEVLJEV PETER KOZINA & KOMP. izdeluje odslej naprej tudi lahke damske čevlje ter čevlje za gospode najnovejše forme in najboljše kvalitete. Prodaja na malo: Ljubljana, Breg 20, Aleksandrova cesta 1, Prešernova ulica; Zagreb, Račkova ulica 3; Beograd, Knez Mihajlova ulica 4.

Priporoča se

I. ČERNE

Ljubljana, Dunajska cesta 28
Zaloga pohištva
in tapetništvo.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15.

priloga svojo zalogo
dežnikov ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Priporoča se

modna trgovina

A. Šinkovic nasl. K. Soss

LJUBLJANA, Mestni trg 19.

::: Gostilna pri „Kolevratu“ :::

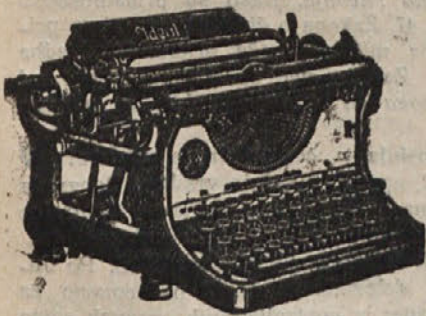
Ljubljana, Pred škofijo št. 14

Toči najboljša pristna štajerska (ljutomerska) in dolenska vina.

Mrzla in gorka jedila vedno na razpolago. Cene zmerne, postrežba točna.

Za obilni obisk se priporoča

Tomaž Bizilj.

Pisalni stroj „IDEAL“ modela C
najmodernejša konstrukcija.

The Rex Co

LJUBLJANA, Gradišče številka 10.

C. J. Hamann,

Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest, novorojenčkov, perja in modnih potrebščin.

Predtiskarija modernih ročnih del.

Izdaja Osrednja Zveza javnih nameščencev in upokojencev za Slovenijo v Ljubljani.
Odgovorni urednik Anton Adamič. Za Narodno tiskarno Fr. Jezeršek. Vsi v Ljubljani.

Ivan Jelačin, Ljubljana

Uvoz kolonijalne in špecerijske robe.

Tvrdba ustanovljena leta 1888.

Solidna in točna postrežba.

Fran Iglič

krojaški atelje
LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 28

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. —
Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust
ali na obroke.

Zahtevajte in kupujte edino te naše domače

Ciril in Metodove vžigalice

dobijo se povsod. Glavna zaloga pri tvrdki

IVAN PERDAN nasled. v Ljubljani

Josip Olup, Ljubljana,

Na vogalu Stari trg št. 2

Trgovina z manufakturnim blagom in oblekami domačega izdelka ki se izvršujejo po najnižjih cenah tudi po naročilu. — Blago se daje proti garanciji tudi na obroke. Priporoča tudi „Pod Trančo“ kjer se točijo najboljše dolenska in štajerska vina.

F. Szantner, Ljubljana

Selenburgova ul. 1.

Špecialist za ortopedična in anatomska obuvala in trgovcev čevlji.

Kr. Dvorni dobavitelj

Anton Verbič, Ljubljana

Delikatese špecerija

Solidna postrežba, zmerne cene.

Modno blago, perilo in potreščine za šivilje in krojače priporoča tvrdka

A. Persche

Ljubljana, Pred škofijo 21.

Najboljši živatni stroji in kolesa edino te

Josipa Petelinca
znamka

Gritzner in Feniks
za rodbino, obrt
in industrijo

Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika

Pouk v vezenju brezplačen. Večletna garancija
Delavnica za popravila.

Na veliko Telefon 913 Na malo

Najboljši 50:

Pfaff šivalni stroji

Pouk v vezenju brezplačen.

Ugodne cene! Plačljivo na obroke

Jgn. Vok

Ljubljana, Tavčarjeva ul. 7.

A. & E. Skaberne

Ljubljana.

Manufakturna in modna
veletrgovina.

Solidno blago. Nizke cene

1912 ustanovljeno 1912

IVAN PAKIŽ

Ljubljana, Stari trg 20.

Velika zaloga stenskih ur in budilk. Vsakovrstne precizne švicarske žepne ure. Velika izbira zlatnine in srebrnine, juvelov, poročnih prstanov, jedilnega orodja, kakor tudi različnih nastavkov iz china in pravega srebra

Najcenejši nakup!